

Art for All in Cambodja – oktober 2014

KUNST IN EEN PAALWONING

met Wim Engels, Jenny Verplanke, Jan Hiensch, Lieve Verbruggen en Loes Thierfeldt.

Er kleeft een kleine gekko aan het plafond in de open woonkamer van pastor Heng Vann. Zonder stoelen en tafel kan je zoveel meer. We eten met z'n allen op de grond, verbazend hoeveel verschillende gerechten er met dezelfde ingrediënten gemaakt kunnen worden. Hier vergaderen we, komen tot rust, geven elkaar een rugmassage en kijken met een half oog naar een dramatische Thaise serie op tv. Hier fabriceert Heng zijn kikkerzwembaden met de precisie van een professionele naaister. Heng is kikkerboer. Vroeg in de ochtend verschoont hij, met blote voeten badend tussen de honderden kikkers een vijftal poelen, soms vangt hij er een en inspecteert hem van kop tot poten. Heng is goed in zijn vak. Stipt om half negen 's avonds gaan de lichten uit en wordt het stil in huis op die kleine hagedis na die plots oorverdovend hard 'gekko' gilt. We verblijven nu bijna een week in Pon Crobayeriel en voelen ons thuis in het gezin van de paster.

De eerste week werken we in Chekreng, een dorpje ongeveer tien kilometer verder dat we op brommertjes bereiken. Hier heeft Heng een kleine kerk in een paalwoning. In en onder die paalwoning verzamelen zich ongeveer zeventig kinderen van uit de buurt.

Jona gaat interactief: samen met de kinderen leert hij de vogeltjesdans, wordt hij met de hele scheepsraad overboord gegooid en komt hij in de maag van een grote vis terecht, zeventig kinderen volgen hem op zijn weg.

We maken boten, vissen, hoeden, vliegers en verliezen ons in vormen en kleuren.

In de namiddag komen de moeders aan de beurt. Schalen van papier, ballonnenhoed, bowling met plastic flesjes, de mama's genieten.

De kinderen zijn er altijd en overal. Of we nu schilderen, 'dikke olifant' spelen, karton knippen, bolletjes wol draaien of poetsen, ze willen dichtbij zijn, samen dingen doen, net sponsjes die al dat nieuwe gretig in zich opnemen. Je hebt ze natuurlijk in soorten, Misa is ons spook. Een jaar of vijf en altijd in het centrum van de aandacht. Krijgt ze die niet spontaan dan eist ze hem op door venijnige kneepjes waarbij ze een

klein beetje vel van je arm of been tussen haar vingertjes knelt en draait. Vervolgens kijkt ze je aan met een schattige glimlach terwijl ze je een mep verkoopt, maar geef haar een penseel of een sponsje en een likje verf en ze komt tot rust in een wondermooie creatie. Enthousiasme, overgave en plezier zijn waarschijnlijk de woorden die onze week met deze kinderen het best beschrijven.

Op zaterdag varen we in een speedkano naar een drijvend dorp op het nabij gelegen Tonle Sap Lake. Een veertigtal boothuizen vormen een gemeenschap. We zien vooral de vrouwen en kinderen. Deze kinderen gaan niet naar school. Hun moeders kunnen niet lezen, hun vaders brengen al hun tijd door met vissen, er wordt hard gewerkt om in leven te blijven.

We eten in hun huizen, kopen waspoeder en 'rekkertjes' (Vlaams voor elastiekjes) in de plaatselijke drijvende bazaar en zwemmen in hun grote meer terwijl kinderen van de ene boot naar de andere peddelen in de waskom van hun moeder. Het moeilijke en het mooie valt soms samen. Natuurlijk vragen ze weer een prediking en alle bootjes van het dorp komen aanmeren. Wat doe je dan? Preken natuurlijk.

Onze tweede week brengen we door in Siem Reap. Ook nu is Sam van de partij, een stralende, jonge Cambodjaan die alle praktische regelingen voor zijn rekening neemt. Hij wordt geholpen door een aantal vertalers waaronder ook Putry. Overgave, zorg en een fijn gevoel voor humor typeert hen. In de avonden vertellen ze echter over hun lasten

in een zwaar gehavend land als Cambodja, hier zijn dromen nodig en heel wat moed.

We werken in een drietal dorpen in de omgeving van Siem Reap. Ook nu vormt het verhaal van Jona de rode draad door spel en creativiteit heen. Kinderen maken kleurrijke vlaggen, van die vlaggen maken we een slinger. Vanaf nu draagt de school een vrolijk kleedje. Ieder dorp heeft recht op een eigen parade, soms betekent dat een korte mars rondom het centrale schooltje, soms een hele rondgang langs paalwoningen en heldergroene rijstvelden. Stel je van zo'n schooltje niet te veel voor, gewoon een afdak op palen en wat bankjes. De enige les is Engels, verzorgd door een van de vrijwilligers van de christengemeenschap waarmee wij werken. Zwaar beladen met fleurige, opgewekte vlaggen, straten, hoeden, muziek-instrumenten en maskers, stappen we zingend en zwetend verder terwijl we genieten van de lachende gezichten die opkijken vanachter een houtvuurtje of vanuit een hangmat.

Cambodja heeft zwaar geleden ten tijde van Pol Pot. Een hele generatie is van de kaart geveegd. De littekens zijn nog steeds te zien. Sam vertelt ons hoe zijn generatie lijdt onder de veralgemeende corruptie in het land. Kinderen zitten vaak niet op schoolbanken maar lopen rond met niemendalletjes steeds dezelfde zin herhalend: 'five for two dollars'. Wat betekent twee weken spel, kleur en plezier in deze situatie vraag ik me dan af. Kleine dingen hebben soms grote effecten, denk maar aan die rubberachtige hagedis die 's nachts een oorverdovend volume produceert en iedereen wakker schudt. Een kleurrijk vlaggetje kan wonderen doen.

Loes Thierfeldt

